

KOOPJEDEAL.NL

AANBIEDINGEN ALLEEN
DIT WEEKEND GELDIG**4-pack Luxe Handdoeken van Sleeptime**

- ✓ Gemaakt van 100% hoogwaardig katoen
- ✓ Ontzettend zacht en comfortabel
- ✓ Extra handdoeken; altijd handig!
- ✓ Beschikbaar in 50x100 en 70x140 cm

Sleep Time
ESSENTIALS**-75%**
korting

Adviesprijs € 39,95
Korting 68%
U bespaart: € 27,-

Vanaf slechts € 12,95

Danny**-68%**
korting**Spijkerbroeken voor heren van kwaliteitsmerk Danny**

- ✓ Voor deze prijs kan je het niet laten liggen!
- ✓ Regular fit en straight leg
- ✓ Keuze uit 3 verschillende kleuren
- ✓ Beschikbaar in maat 30 t/m 42

Adviesprijs € 79,95
Korting 75%
U bespaart: € 60,-

Nu slechts € 19,95

Inktpatronen voor HP, Epson, Brother en Canon met FLINKE korting

- ✓ Epson, Brother en Canon: 6-pack (3x zwart + 3x kleur)
- ✓ HP: XL-pack (zwart+kleur)
- ✓ Foto's en tekst van laserkwaliteit
- ✓ Inktpatronen zijn voorzien van chip
- ✓ Tip: extra inkt in huis is altijd handig!
- ✓ GRATIS verzending

Adviesprijs € 59,-
Korting 66%
U bespaart: € 39,05

Vanaf slechts € 19,95

-66%
korting

BINNEN 3 WERKDAGEN GELEVERD

16-pack Opzetborstels voor Oral-B/Braun en Philips

- ✓ Geschikt voor Oral-B en Philips elektrische tandenborstels
- ✓ Slechts € 0,50 per stuk - poetsen wordt weer leuk!
- ✓ Groot ingekocht dus FLINKE korting

Adviesprijs € 59,95
Korting 87%
U bespaart: € 52,-

Vanaf slechts € 7,95

Stijlvolle Designer Horloges

- ✓ Geschikt voor dames en heren
- ✓ Prachtig te combineren met vele outfits
- ✓ Dé horlogetrend van 2016

-80%
korting

Adviesprijs € 49,95
Korting 80%
U bespaart: € 40,-

Nu slechts € 9,95

iPad/Samsung tablet case met toetsenbord

- ✓ Maak van je tablet een complete laptop!
- ✓ Beschermhoes, standaard en toetsenbord in één
- ✓ Gemaakt van luxe kunstleder

Adviesprijs € 99,95
Korting 80%
U bespaart: € 80,-

Nu slechts € 19,95

BESTELLEN

DOE JE VEILIG & SNEL VIA WWW.KOOPJEDEAL.NL

Nieuw: Achteraf betalen!

AfterPay

KEUR

NIET TEVREDEN? GELD TERUG!

Nederlandse onderzoekt ontbindende

Archeologe Hayley (31) is lyrisch over lijken

LEIDEN | Op een veld in Texas worden elke dag honderd lijken bestudeerd voor politieonderzoek en de wetenschap. Het klinkt als een macabere werkplek, maar de Leidse archeologe Hayley Mickleburgh (31) mikt op een beurs om hier nog jaren onderzoek te verrichten. 'Er is niks griezeligs aan.'

HANNEKE VAN HOUWELINGEN

De archeologe trekt de deur van haar kantoor dicht. Zelf praat ze gemakkelijk over haar werk, maar niet iedereen kan – zo vlak voor de lunchpauze – tegen een gedetailleerde uitleg over de ontbinding van het menselijk lichaam.

Hayley Mickleburgh, nu even in het land, doet als een van de weinige Nederlanders onderzoek bij een bijzonder instituut, dat in de volksmond bekend staat als de *body farm*. Letterlijk vertaald: de lijkenboerderij. Dit is een woestijnachtig terrein in centraal Texas, omgeven door heuvels, waar doorgaans geen mens komt. Hier verricht een groep internationale experts dagelijks in de buitenlucht onderzoek op honderd lijken. Het zijn de overblijfselen van mensen die na de dood hun lichaam aan de wetenschap schonken. De meesten van hen liggen gewoon in de openlucht, anderen in ondiepe kuilen of begraven in allerlei posities. Het veld is afgesloten met een dubbele omheining om nieuwsgierige mensen buiten de deur te houden.

Het openluchtmortuarium is een idee van William Bass, een vooraanstaand forensisch wetenschapper die tijdens moordzaken zijn hersens

▲ Op de *body farm* in Texas liggen honderd stoffelijke overschotten, waarvan het verval door wetenschappers nauwkeurig wordt gevolgd. En niet alleen door wetenschappers: ook gieren houden het proces nauwlettend in de gaten.

Drankrijder verlaat rechtbank en stapt met slok op achter het stuur

ROY VAN DER LEE
BREDA | Een man die zojuist 9 maanden cel tegen zich had horen eisen voor het in beschonken toestand doodrijden van een fietser, is na het verlaten van de rechtbank met een slok op achter het stuur gekropen.

De 62-jarige P.T. uit Wageningen is onmiddellijk weer aangehouden. Tijdens de zitting maakten zowel de rechter als de

officier van justitie opmerkingen over de alcoholhuich die rondom de man hing. De politie verbodde de man daarom na de zaak in de auto te stappen. Dat deed hij toch. Uit een blaastest bleek dat hij te veel had gedronken, al gaat het om een kleine hoeveelheid. Hij kreeg een rijverbod van 1 uur. Dat terwijl hij zich even daarvoor nog moest verantwoorden voor het veroorzaken van een do-

delijk ongeval in augustus 2014. Ook toen was er alcohol in het spel. De verdachte reed op die bewuste zondagavond naar een restaurant in Oosterhout. Bij het verlaten van een rotonde schepte hij een 68-jarige fietser. Die kwam lelijk ten val en overleed een dag later in het ziekenhuis. De verdachte zegt de fietser niet te hebben gezien. Het feit dat hij 1,95 promille alcohol in

zijn bloed had, heeft volgens hem niets met het ongeluk te maken. Op de dag na het ongeval is de verdachte wederom in de auto gestapt, ondanks het intrekken van zijn rijbewijs. Naar eigen zeggen was hij het rijverbod vergeten. Van de 9 maanden cel die het OM gisteren eiste, zijn er 2 voorwaardelijk. Ook mag de man 3 jaar geen auto meer rijden. Uitspraak over 2 weken.

lichamen in de buitenlucht op de 'body farm' in Texas

▲ Haley Mickleburgh bestudeert hoe lijken in de openlucht ontbinden. 'Ik heb nooit het gevoel gehad: dit is griezelig.' FOTO PIM RAS

kraakte over het exacte tijdstip van overlijden. Die informatie kan leiden naar de dader, maar was vaak niet nauwkeurig genoeg.

Bass begon een experimenteel onderzoek. Hij bootste allerlei moordplekken na op zijn eerste *body farm* in Knoxville, Tennessee, waar hij gedoneerde lichamen plaatste in containers, kofferbakken van auto's, onder water of in plastic zakken gewikkeld. Gaandeweg ontdekte de wetenschapper dat binnen een gigantisch land als Amerika het klimaat zo divers is, dat zijn bevindingen

niet overal kunnen worden toegepast. Inmiddels zijn er zes *body farms* in Amerika en één in Australië.

Pikhouweel

Hayley Mickleburgh kreeg vorig jaar toestemming om in Texas een eigen onderzoek te starten. Ze kreeg vijf lijken toegewezen, die zij in een ondiepe kuil plaatste of begroef. Dat viel nog niet mee in de keiharde kleigrond en temperaturen van boven de 40 graden, herinnert ze zich. „Ik heb met een pikhouweel stenen uitgehakt die groter

waren dan mijn hond. Het was vreselijk warm, daar viel niet tegenop te drinken. Nu begrijp ik waarom moordenaars een lichaam vaak op de grond dumpen.” Op haar kantoor in Leiden toont ze een paar foto's van een overleden vrouw die ze Donation 1 heeft genoemd. Het is een naakte, oudere dame, onherkenbaar in beeld gebracht, ernstig vermagerd. Maandenlang, dag in dag uit, bezocht Mickleburgh de bejaarde vrouw, misschien wel vaker dan ze in de laatste jaren van haar leven beleefde. De archeologe fotografeert elk detail, van de eerste verkleuringsplekken op haar buik, de krioelende bergmaden bij haar dunne benen, het kunstgebit dat uit haar mond valt, tót er niets anders overblijft dan een hoopje beenderen. „Elke dag was het een verrassing hoe ik haar zou aantreffen.”

Bloemetjes

Mickleburgh krijgt de vraag bijna altijd in haar vriendenkring: hoe zij die aanblik toch volhoudt? „Ik heb nooit het gevoel gehad: dit is griezelig. Ik kijk met een wetenschappelijke interesse naar deze mensen. Ik ging er ook vaak 's ochtends heen, wanneer het nog wat koeler was. Dan stond ik daar in mijn eentje met al die lichamen om mij heen en viel het me juist op hoe mooi deze plek is. Overal bloemetjes die uit de grond steken en vogels die zingen.”

En de doordringende geur? „Geen last van,” zegt ze. „Ook niet van de maden. Gek genoeg vind ik een insect pas eng als het dood is. Een spin die op zijn rug ligt met opgetrokken pootjes.”

Ze valt even stil. „Het verschil zit hem misschien ook in het feit dat deze mensen heel bewust hun lichaam aan de wetenschap hebben geschonken, specifiek aan dit onderzoeksinstituut. Ik zou me anders voelen wanneer deze mensen geen keuze hadden gehad.” De gemiddelde donor is een blanke man van 63 jaar oud, die een lang ziekbed heeft gehad.

Nabestaanden mogen het terrein niet op. Pas wanneer hun dierbare een skelet is geworden, mogen zij afscheid nemen in het laboratorium van de Texas State University. Er zijn mensen die dat willen. Maar ook na dit afscheid blijven de resten in bezit van de universiteit, bedoeld als studiemateriaal.

De onderzoekster krijgt tijdens haar werk assistentie van studenten die opgeleid worden tot forensisch wetenschapper aan de universiteit van Texas. Zij halen de doden op in verzorgingshuizen, hospices en ziekenhuizen.

Tussen de studenten zitten opvallend veel vrouwen, merkte Mickleburgh op. „Het

CSI-syndroom,” grapt ze, verwijzend naar de bekende misdaadserie. Het fenomeen *body farm* is in Amerika zo bekend dat het ook in de populaire tv-serie *Bones* opduikt. In een aflevering is een 'vers' lijk gedumpt op een van de *body farms*. Hoofdrolspeelster Bones waarschuwt haar collega om op een afstandje te blijven, 'omdat het lichaam op ontploffen staat'.

Mickleburgh moet lachen. „Dat kan dus niet. Er worden wel chemicaliën in het lichaam aangemaakt, maar die komen er niet op zo'n explosieve manier uit.” Die lichaamszappen zorgen er overigens wel voor, vertelt ze nuchter, dat de moordplek na verloop van tijd veel vruchtbaarder wordt. „Wanneer de dader na een aantal jaren opbiecht waar hij het slachtoffer heeft begraven in het bos, weet de politie waar ze op moet letten: vaak groeien op de bewuste plek net iets meer bloemetjes en is het gras er hoger.”

Afgelopen zomer zag de archeologe voor het eerst hoe een menselijk lichaam ontbindt en uiteen valt. Dat is in zittende positie weer anders dan liggend. Logisch zou je denken, maar niemand wist precies hoe de zwaartekracht zijn werk doet, tot Mickleburgh haar onderzoek startte. En die data wil ze de komende jaren uitbouwen. Ze hoopt op een beurs van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek. „Door dit onderzoek ontstaat een veel nauwkeuriger beeld over hoe mensen vroeger leefden en met de doden omgingen. In Nederland vinden we nog geregeld botresten uit de prehistorie. Destijds werden mensen vaker in foetushouding begraven. Wanneer we bijvoorbeeld zien dat er botten zijn verplaatst of een schedel bij is gelegd, kan dit duiden op rituelen als voorouderverering,” licht ze toe.

Haar onderzoek is ook waardevol voor de recherche. „Stel dat er een skelet wordt aangetroffen in een park en het ligt in een afwijkende positie, hoe komt dat dan? Komt dat door aangedrag van dieren of heeft er iemand gerommeld met de moordplek?”

Donation 5

Mickleburgh gaat ook zonder beurs in april terug, want onder die keiharde Texaanse grond wacht Donation 5 om weer opgegraven en geobserveerd te worden.

Waar toch precies die fascinatie voor de dood vandaan komt, weet ze niet. Als kind was ze niet met het onderwerp bezig. Ze ontleedde geen kikkers, ging niet met een metaaldetector op pad. Pas tijdens haar studie groeide haar belangstelling voor het verleden, vertelt ze.

De archeologe heeft haar man één ding moeten beloven. Haar lichaam wordt na de dood niet geschonken aan de wetenschap, want dan zal er nooit een graf zijn om naar terug te keren. Mickleburgh begrijpt dat. „Ik wil na de dood wel mijn organen doneren. Ook een mooie gedachte.”

'Van maden heb ik geen last. Ik vind een insect pas eng als het dood is'

bolderman.nl De goedkoopste met vertrekgaranties!

12 dagen
Rondreis Kroatië /
Makarska en Dubrovnik /
Rondreis Dalmatische kust

v.a. slechts
499,-

Diverse vertrekdata in 2016

12 dagen
De ongerepte Hoge
Tatra en Praag

v.a. slechts
569,-

Diverse vertrekdata in 2016

12 dagen
Rondreis Polen /
Rondreis de Baltische Staten

v.a. slechts
599,-

Diverse vertrekdata in 2016

12 dagen
Rondreis Noord-West Spanje,
de schatten van Galicië

v.a. slechts
599,-

Diverse vertrekdata in 2016

12 dagen
Corsica en Sardinië

v.a. slechts
799,-

Diverse vertrekdata in 2016

Bij Bolderman
aanbetalen niet verplicht!

bolderman.nl

Brochure en
boekingen: (0318) 58 09 58
www.bolderman.nl